

Independents atípics

La normativa electoral impossibilita que grups d'electors no relacionats directament amb partits polítics entren, per exemple, en diputacions o consells comarcals. A la comarca de l'Urgell trenta grups municipals han solucionat el problema fent un partit. El partit dels que no volen ser-ne part.

T. F.

Posem que hi ha un grup de veïns en un poble qualsevol del país que vol presentar-se a les municipals. Imaginem-nos que per les raons que sigui no volen integrar-se en cap partit. Pensem que la línia ideològica d'aquest grup respon al nacionalisme i al progressisme. Si aquestes característiques es donen, ja es poden començar a pensar que la llista podrà competir. Un curiós partit anomenat Independents Progressistes i Nacionalistes (IPN) ho fa possible.

Anem per parts. L'IPN és d'entrada una organització atípica i única. Primer, el seu àmbit d'actuació és la zona de l'Urgell, a Lleida. Segon, es un «paraigua legal» que permet que les llistes elaborades en una trentena de pobles tinguin presència en els consells comarcals i també a la Diputació. És, per dir-ho curt i ras, el partit dels que no volen estar en partits.

Els pagesos acostumen a exclamar, «feta la llei, feta la trampa». La normativa que fixa la celebració d'eleccions municipals nega taxativament que agrupacions d'electors que no estiguin relacionades amb partits polítics puguin optar per la Diputació o pels nous consells comarcals. Els membres d'IPN han pensat, «si el que volen es que hi hagi partits, doncs n'hi haurà un altre, el nostre». Els papers ja han rebut resposta, Barrionuevo ha dit que sí.

La història es llarga. No es tracta d'una casualitat que les llistes independents, nacionalistes i progressistes existeixin a Lleida. Josep Maria Barios, alcalde de Tèrmens, una localitat que no arriba als 2.000 habitants, ens analitza el fenomen que l'ha dut a ostentar una de les vice-presidències de la Diputació. «Mesos abans del 79 ens vam aplegar gent procedent del sindicat Unió de Pagesos, associacions culturals grups polítics. Allò que es podria anomenar el reflex comarcal del que va ser l'Assemblea de Catalunya. El nostre objectiu era clar, fer front als re-

presentants del règim anterior als ajuntaments. Sabíem que els sectors caciquils s'estaven organitzant i vam anar a aturar-los», diu Barios.

L'èxit fou, en les primeres eleccions, esclatant. Sobretot en tres partits judicials, Lleida, Balaguer i les Borges Blanques. Els «independents» no es van conformar a guanyar alcaldies i van optar a la diputació. Es va presentar un recurs a la junta electoral de zona. En l'escrit s'exigia la representació que els pertocava. La gestió es guanyà i la diputació passà d'estar controlada totalment per UCD a perdre aquesta força l'hegemonia, en accedir l'Audiència territorial de Barcelona al recurs presentat. Les IPN van aconseguir nou dels vint-i-quatre diputats provincials.

Dels nou diputats, set van apuntar-se al final de la legislatura a partits polítics: PSC i Convergència. Dos van mantenir la independència.

A les segones eleccions municipals les llistes es van presentar ja amb un mínim d'estructura. Hi havia la definició ideològica de nacionalistes i progressistes. Això té diverses lectures, però, per a Barios, flamant president dels IPN, permet establir una frontera entre un tipus de llistes que només són independents per exclusió i les que tenen al darrera una tradició catalanista i amb afany de canvi social.

Una vegada fetes les segones municipals i realitzats els recursos pertinents, la diputació compta amb tres IPN. La importància d'això és cabdal, ja que socialistes i convergents estan molt igualats. Un acord d'última hora a nivell del Principat evita que els IPN hagin de trencar l'equilibri. Un president socialista governarà per consens la Diputació.

Barios, que es defineix clarament com a nacionalista, —«Crec que no s'ha de tenir por al concepte d'independència, diu, i afegeix: «això mateix vol dir solidaritat, no sols amb altres pobles peninsulars, sinó amb l'Europa de les nacions»—, no creu contradictòria la seva presència a la diputació. «S'ha de pensar que, per aconseguir millores per als pobles i les comarques, s'ha d'estar present allà on això es debat. La Diputació de Lleida ha passat de tenir 700 milions de pressupost a tenir-ne uns 8.000, i això no es pot oblidar».

El cas dels diputats lleidatans devia influir en les redactors de la nova llei electoral. En la norma s'excloïa la possibilitat de presència supramunicipal de les agrupacions d'electors. I aquest fou l'origen de la legalització del nou partit, que du el nom d'IPN. A l'hora de

A l'esquerra, Josep Maria Barios. Dalt, mobilització de la Unió de Pagesos.

legalitzar l'organització política no van mirar prim; van marcar-se els límits estatals. El problema arribà quan es van haver de fixar càrrecs. Ja se sap, allò de president, secretari general... Els quatre membres que gestionaven el permís se'ls van repartir davant mateix del notari.

Malgrat tenir ja el «partit» legalitzat, els IPN han continuat fent gestions per la via judicial. Així, tenen presentat un recurs davant del Tribunal Constitucional contra la llei electoral. Si l'Alt Tribunal els dóna la raó, han manifestat reiteradament que dissoldran el partit.

Les darreres peripècies legals han fet que aquest nou partit tingui ressò periodístic. Fruit d'aquest sidral que s'ha muntat és el fet que de zones on no hi ha hagut mai incidència, com la comarca del Pallars Jussà, hi hagi peticions de ser inclosos en la denominació.

Per a Josep Maria Barios, la independència permet que als pobles petits es pugui unificar un ampli ventall de sectors que mai no estarien sota una

llista de partit. «Estic segur que, englobats en una disciplina, es desfarien els conjunts de persones que ens permeten fer una feina positiva pels pobles», diu. No obstant això, no es mostra contrari al fet que la gent militi en partits. «Crec que hi hauria d'haver moltes més persones amb carnet, el que ens falta és gent preparada», explica.

Si, per un costat, les quasi trenta llistes d'aquesta agrupació tenen clar el sentiment nacionalista, la definició de progressisme a nivell local també ha pogut ser perfilada. «Per a nosaltres, una volta s'han cobert les necessitats primàries, aigua, llum o pavimentat, és quan comença a ser necessari establir prioritats. Per exemple, ¿com s'ha de cobrar l'aigua, per preses o per volum edificable?», es pregunta Barios. Una administració igualitària i amb més atenció cap als sectors desfavorits.

Sigui com sigui, ni Josep Maria Barios ni Joaquim Mir, dos dels tres diputats IPN, ja que el tercer va morir en accident de trànsit, no han oblidat els seus orígens. Així, es va poder veu-

re als dos «polítics» a les accions d'Unió de Pagesos. Confosos amb altres sindicalistes, van anar a tallar carreteres per reclamar millores per al camp.

Barios va tenir en els últims mesos, també, una actuació «directa». El seu poble és travessat per la via de Lleida a la Pobla de Segur. Tres passos a nivell, sense barrera ni guarda, fan arriscat passar-hi. Un accident va acabar amb la vida d'uns veïns. La mecànica popular es va posar en marxa. Assemblea oberta i, acte seguit, es va tallar la circulació fins que Renfe va prometre formalment l'inici de les obres que permetran que hi hagi barres automàtiques.

Els independents es plantegen ara concórrer a les eleccions. Aquesta volta és molt possible que tinguin també la clau de la diputació. Socialistes i convergents estan ara molt més enfrontats que fa quatre anys. Ara, els IPN s'hauran de «mullar». Mentrestant, continuen fent la funció que es van fixar: «Barrar el pas als cacics», diuen. □